

LIITE 7

EURAN LUKION ONGELMA-, ONNETTOMUUS- JA KRIISISUUNNITELMA

1 EURAN LUKION KRIISIVALMIUS

Euran lukion opiskelijat ja henkilökuntaan kuuluvat voivat joutua äkilliseen onnettomuuteen tai uhkaavaan tilanteeseen joko koulussa tai sen ulkopuolella. Kuolema, sairaus tai onnettomuus voi kohdata perheenjäseniä tai muita läheisiä ihmisiä. Suunnitelma sisältää erilaisia toimintamalleja ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteita varten. Tarkoituksena on tukea henkilön omaa selviytymistä ja nopeuttaa sitä. Toiminta tapahtuu opiskelijoiden vanhempien kanssa yhteistyössä.

2 ENNALTAEHKÄISY

Myönteisen ja turvallisen ilmapiirin syntymiseen myötävaikuttavia tekijöitä ovat mm.:

- peruskoulun ja lukion yhteistyö opiskelijan siirtyessä lukioon
- koulun yhteishengen kehittäminen ja yhteisvastuullisuuteen rohkaiseminen
- koulukiusaamiseen puuttuminen heti ja perusteellisesti
- valvonta eri tilanteissa ja henkilökunnan kokonaisvastuu
- selvät pelisäännöt, joista pidetään kiinni
- yhteistyö vanhempien ja koulun henkilökunnan välillä
- oppilashuoltoryhmän työ

3 ENSITOIMET

Tapahtumasta tiedon saanut henkilö tiedottaa asiasta ensisijaisesti koulun rehtorille. Hän päättää jatkotoimista ja kriisiryhmän kokoamisen tarpeesta ja sen kokoonpanosta sekä tiedottamisesta opettajille ja koulun ulkopuolelle.

Rehtori	Jukka Pirttimäki	8399 0731	044 730 7483	864 7283
Vararehtori	Vesa Havia	8399 0732	865 1343	
Kanslisti	Liisa Räsänen	8399 0730	044 584 2929	865 0669
Kouluterveydenhoitaja	Irmeli Pitkämäki	8399 0704	050 574 3508	864 7370
Koulupsykologi	Johanna Julin	8399 0238	044 730 7499	
Vahtimestari	Ahti Laine	044 072 3080		

4 TIEDOTTAMINEN

4.1 Tiedottaminen rehtorille

- henkilö, joka on saanut tiedon tapahtuneesta, tiedottaa siitä rehtorille
- rehtori selvittää
 - ketä asia koskee
 - mitä on tapahtunut ja missä
 - miten kaikki tapahtui ja mitä tapahtumasta tiedetään
 - miten asiassa edetään
- jos rehtori ei ole paikalla, asian hoitaa vararehtori

4.2 Kriisiryhmän toiminta

- rehtori kutsuu kriisiryhmän koolle
- kriisiryhmä harkitsee ulkopuolisen avun tarpeen
- kriisiryhmä ottaa tarvittaessa yhteyttä oppilaan/oppilaiden huoltajiin
- kriisiryhmä tiedottaa asiasta koulun henkilökunnalle ja päättää tavan, miten asiasta kerrotaan muille oppilaille

4.3 Tiedottaminen koulun ulkopuolelle

- kaikki tiedottaminen koulun ulkopuolelle tapahtuu ensisijaisesti rehtorin/vararehtorin tai hänen valtuuttamansa henkilön kautta

5 TOIMINTAMALLEJA ERI KRIISITILANTEISSA

Yleisohjeet hätätilanteissa

- Pelasta** Varoita välittömästi vaarassa olevia, pyri pelastamaan heidät ja loukkaantuneet.
- Sammuta** Sammuta tai yritä rajoittaa paloa siihen soveltuvalla sammutteella / sammutusvälineellä.
- Hälytä** Tee koulun sisäinen hälytys esimerkiksi
- suullisella ilmoituksella
 - sisäisellä kuulutuslaitteistolla
- Ensiaputaitoiset henkilöt:** Jukka Pirttimäki ja Janne Liikanen. Hätäensiapukoulutus on voimassa 10.11.2009 asti.
- Ilmoita** Ilmoita onnettomuudesta ja avuntarpeesta **yleiseen hätänumeroon 112. Jos soitat koulun puhelimesta, numero on 0 112.**
- pyri soittamaan aina itse, jotta vältetään välikäsiltä
 - kerro ensin MITÄ on tapahtunut ja MISSÄ
 - vastaa sinulle esitettäviin kysymyksiin
 - toimi hätäkeskuspäivystäjän antamien ohjeiden mukaan
 - sulje puhelin vasta, kun saat siihen luvan
- Rajoita** Alkusammutuksen lisäksi estä palon ja savun leviämistä sulkemalla ovet, ikkunat ja ilmastointi, mikäli se on mahdollista. Poistu ripeästi vaara-alueelta.
- Opasta** Opasta pelastusviranomaisia toiminnan aikana. Toimi heidän ohjeittensa mukaan. Toimi harkiten, rauhallisesti ja ripeästi. Poistu paikalta vasta, kun saat siihen luvan.

5.1 VAKAVA ONNETTOMUUS

Vakava onnettomuus koulussa

Hälytä ambulanssi/muu henkilökunta avuksi!
Aloita ensiapu!

- tieto terveydenhoitajalle tai terveyskeskukseen
- tieto rehtorin kautta henkilökunnalle
- oppilaat pois onnettomuuspaikalta
- silminnäkijät erilleen, heistä pidetään erityistä huolta
- ilmoitus huoltajille mahdollisimman pian, mutta onnettomuuden seurauksia ei kerrota
- asian käsittely ryhmissä
- kirjallinen viesti koteihin asiasta
- järkyttyneimmät oppilaat kotiin vain aikuisen mukana
- asian jälkipuinti henkilökunnan kanssa
- asian jälkipuinti ryhmissä
- oppilaiden seuranta

Vakava onnettomuus koulun ulkopuolella

Tarkoitetaan kansainvälisesti, kansallisesti tai paikallisesti merkittäviä suuronnettomuuksia tai kriisitilanteita, jotka aiheuttavat yleistä ahdistuneisuutta ja / tai pelkotiloja ihmisten keskuudessa.

- rehtorille tieto, mitä todella on tapahtunut
- asiallinen informaatio henkilökunnalle ja oppilaille
- asian käsittely ryhmissä

5.2 KUOLEMA

Oppilaan kuolema (sairaus/onnettomuus)

- oppilaan kuolemasta ilmoittaa perheelle pappi, poliisi tai sairaala
- tiedon saanut opettaja informoi rehtoria
- rehtori tai kriisiryhmän jäsen ottaa yhteyttä kotiin, ilmaisee osanoton ja kysyy omaisten mielipiteen tapahtuneen kertomistavasta koulussa
- rehtori informoi opettajakuntaa ja oppilaita
- keskustelu ryhmissä / muistaminen
- oppilaiden seuranta mahdollisen ulkopuolisen avun tarpeen vuoksi
- henkilökunnalle mahdollisuus jälkipuintiin
- muistaminen perheen toivomusten mukaisesti

Koulun henkilökuntaan kuuluvan kuolema

- rehtori informoi kouluyhteisöä
- kriisiryhmä keskustelee siitä, tarvitaanko henkilökunnalle/oppilaille ulkopuolista apua
- jälkipuinti henkilökunnalle
- keskustelut ryhmissä
- muistaminen omaisten toiveiden mukaisesti
- oppilaiden seuranta

Oppilaan lähiomaisen kuolema

- tieto rehtorille
- tieto opiskelijan ryhmänohjaajalle / kaikille opettajille
- mahdollinen ohjausryhmän aktivointi oppilaan huomioimiseen
- oppilaalle keskustelumahdollisuus
- oppilaan seuranta

5.3 ITSEMURHA JA SEN UHKA

Itsemurha

Oppilaan tai henkilökuntaan kuuluvan itsemurha koskettaa aina koko kouluyhteisöä. Jälkipuinti on erittäin tärkeätä, koska itsemurha nostattaa esiin esimerkiksi voimakasta syyllisyyttä.

- tieto rehtorille ja kriisiryhmälle
- tieto koulun henkilökunnalle
- tieto oppilaille: perheeltä lupa kertoa tosiasiat, jotta perättömät huhut estettäisiin
- jälkipuinti henkilökunnalle
- erityinen tuki ja seuranta silminnäkijöille ja lähimmille ystäville
- tarpeen mukaan keskustelut ryhmissä
- oppilaiden seuranta
- muistaminen

Itsemurhan uhka

Itsemurhan uhka koskettaa aina koko yhteisöä ja käynnistää ahdistavia tunteita niin nuorissa kuin aikuisissakin.

Jos opiskelija suunnittelee itsemurhaa

- puhu itsemurhaa aikovan kanssa
- kuuntele, älä tuomitse, älä vähättele
- älä lupaa olla kertomatta kenellekään
- älä jätä yksin
- ota yhteys rehtoriin
- tarjoudu pohtimaan yhdessä ongelmaa, älä yritä ratkaista sitä
- ongelma, jonka vuoksi henkilö on valmis tekemään itsemurhan, ei voi olla hetkessä ratkaistavissa

5.4 VAKAVA SAIRAUUS

- pyritään saamaan lupa kertoa oppilaille ja henkilökunnalle
- sovitaan huoltajien kanssa, mitä kerrotaan oppilaille
- opiskelijan omaa mielipidettä on kunnioitettava
- jälkipuintia sairaan, hänen ystäväpiirinsä ja ryhmän kanssa
- toimintaohjeet ennakoitavan sairauskohtauksen varalta pyritään saamaan kodilta/ terveydenhoitajalta
- nuorten toiminnallisuuden ja myötätunnon kanavoiminen sairaan hyväksi
- sovitaan opiskelutoverien kanssa sairaan huomioimisesta
- oppilaiden seuranta

5.5 VÄKIVALTA JA SEN UHKA

Väkivalta koulussa

Ole rauhallinen ja harkitseva arvioidessasi tilannetta! Kutsu paikalle toinen koulun aikuinen.

- pyri rauhoittamaan tilanne
- anna tarvittava ensiapu ja toimita hoitoon
- ilmoita asiasta rehtorille
- ilmoita tarvittaessa poliisille ja/tai sosiaalityöntekijälle
- tieto asianosaisten vanhemmille
- väkivaltilanne selvitetään mahdollisimman pian kaikkien osapuolten läsnä ollessa

Väkivallan uhka koulussa

- pyritään rauhoittamaan tilanne
- huolehditaan turvallisuudesta ja pyydetään toinen koulun aikuinen paikalle
- ilmoitetaan rehtorille
- ilmoitetaan tarvittaessa poliisille ja/tai sosiaalityöntekijälle

Perheväkivallan epäily

- toimi turvallisena aikuisena ja rohkaise nuorta kertomaan tapahtumasta
- älä lupaa olla kertomatta kenellekään – joudut ehkä pettämään nuoren luottamuksen
- kerro asiasta sosiaalityöntekijälle
- ohjaa nuori sosiaalityöntekijän ja mahdollisesti myös koulupsykologin tai kouluterveydenhoitajan luo
- jos nuorella näkyy fyysisen pahoinpitelyn merkkejä, ohjaa hänet kouluterveydenhoitajan luo

Seksuaalisen hyväksikäytön epäily

- jos epäilet tai olet epätietoinen, konsultoi terveydenhoitajaa tai sosiaalityöntekijää asiasta
- asiasta tehdään aina lastensuojeluilmoitus sosiaalityöntekijälle, joka selvittää asiaa

5.6 TOIMINTA PÄIHDE- JA HUUMAUSAINEPÄÄLYISSÄ

Oppilas päihtyneenä koulussa

- jos epäilet opiskelijan olevan päihtyneenä koulussa, ota yhteys rehtoriin
- otetaan heti yhteys oppilaan huoltajaan, joka mahdollisuuksien mukaan hakee oppilaan koulusta ja vie tarvittaessa hoitoon
- jos huoltajaa ei tavoiteta, otetaan yhteys sosiaalityöntekijään ja oppilas toimitetaan saattajan kanssa terveysasemalle hoitoon
- epäselvässä tapauksessa huoltajaa kehoitetaan viemään oppilas huumetestiin
- oppilashuoltoryhmä selvittää toimenpiteet oppilaan auttamiseksi

Oppilaalta löydetään päihteitä

- aineet takavarikoidaan ja laitetaan koulun kassakaappiin oppilaan, rehtorin ja toisen opettajan läsnä ollessa
- ilmoitetaan huoltajille tapahtumasta
- ilmoitetaan tarvittaessa poliisille tapahtuneesta
- huumeista ilmoitetaan aina poliisille
- sosiaaliviranomaisille ilmoitetaan tapahtuneesta lastensuojelulain 8. luvun 40 §:n mukaan

5.7 KIUSAAMINEN

Koulukiusaamisella tarkoitetaan, että joku oppilas joutuu toistuvasti kiusatuksi. Kiusaaminen voi olla esimerkiksi tönimistä, lyömistä, haukkumista ja pilkkaamista, yksin jättämistä, ilkeitä puheita takanapäin.

- kiusaamistilanteisiin ja muihin väriin tekoihin puututaan välittömästi
- tilannetta selvittämässä on yleensä kaksi aikuista
- kiusaamistilanteesta keskustellaan rauhallisesti ja puolueettomasti molempien osapuolten kanssa ja pyritään tilanteen selvittämiseen
- sovitaan seurantatoimenpiteistä ja seuranta-aikataulusta
- kiusaamisesta ilmoitetaan molempien osapuolten koteihin
- tarvittaessa kiusaamisasia otetaan oppilashuoltoryhmän käsittelyyn
- mikäli kiusaaminen jatkuu tai kyseessä on fyysisen tai aineellisen vahingon aiheuttaminen, pyydetään selvittelyyn mukaan lisäksi molempien osapuolten vanhemmat ja sosiaalityöntekijä

6 LASTENSUOJELUILMOITUKSEN TEKEMINEN

Lastensuojelulain mukaan lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta henkilöä.

Lastensuojelulaki 8. luku 40 §: *"Ilmoitusvelvollisuus. Jos sosiaali- ja terveydenhuollon, koulutoimen, poliisitoimen tai seurakunnan palveluksessa taikka luottamustoimessa oleva henkilö on virkaa tai tointa hoitaessaan saanut tietää ilmeisestä perhe- ja yksilökohtaisen lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta, hänen on ilmoitettava asiasta viipymättä sosiaalilautakunnalle. Myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu henkilö voi tehdä tällaisen ilmoituksen."*

7 JÄLKIARVIOINTI

Tarkoituksena on tukea normaalin surutyön käynnistymistä ja elämän normalisoitumista. Arvioidaan, miten tilanne hoidettiin. Konsultoidaan mahdollisesti mukana olleita koulun ulkopuolisia henkilöitä. Tarvittaessa tehdään muutoksia suunnitelmaan.

8 YHTEYSTIETOJA

Hätänumero	112
Poliisi	10022
Euran terveyskeskus	8398 01
Satakunnan keskussairaala, päivystys, yöpäivystys	62771
Harjavallan terveyskeskus, päivystys klo 16 - 22	677 3705
Myrkytystietokeskus	09 471 977
Perheneuvolan sosiaalityöntekijä	(8399 0)258
Taksi	865 2077, 106 9090
Euran seurakunta, klo 9 - 14	8378 5853
kirkkoherra	534 1855

Päivitetty uuden opetussuunnitelman yhteydessä 1.8.2005.

Hätäensiapukoulutuksen saaneet lisätty 10.11.2006.